QUOTATION- A WAY OF DECODING COGNITIVE PERCEPTION

Maria Dorina Pașca
Assoc. Prof., PhD, UMFST „G. E. Palade" of Târgu Mureș

Abstract: In the ecclesiastical year 2024, "the tribute year of pastoral care and care of the sick" but also "the commemorative year of all the Saints who heal without silver", the materialization of the medical-spiritual relationship that has its beginning starting from the fact that the church is the "hospital" of our souls , the presence of interdisciplinarity elements in the university educational act, is welcome.
Thus, the use of the quote within the discipline "Ethics and academic integrity" as a way of expressing maturity as well as the quintessence of the understanding of medical and ethical-moral deontology, makes the student's expression start from his cognitive-behavioral perception.
As a tool for evaluating the capacities of cognitive processing of knowledge, the quote becomes, in the present case, the link between theology and medicine, with grace as a reference point.

Keywords: grace, quote, student, accountability, awareness.

Pornind de la DEX (2009) ca punct de plecare în abordarea creativ- pedagogică a **citatului,** vom regăsi identități ce-l definesc ca atare și anume :

- este o frază care este extrasă dintr-un text de către o persoană, alta decât autorul;
- face referire la o indicație a sursei sau o bibliografie, dacă se vrea cunoscut autorul și locul exact din text;

cât și faptul că diferă de **parafrazare**, prin redarea ideilor altor persoane folosind propriile cuvinte.

Cunoscut practic atât uzual cât și în literatura de specialitate, **citatul** , în cazul nostru/de față, devine o modalitate:

-creativă;
- imaginativă;
- cogniscibilă

și de provocare, fiind elementul central al evaluării cunoștințelor predate la nivel de colocviu, disciplina Etică și integritate academică, anul II, Facultatea de Medicină.

Ales un astfel de instrument, **citatul** a codificat macro și apoi a decodificat micro, mesajul transmis spre receptor în a surprinde nivelul de percepție cognitivă a studentului medicinist ținând cont de vârstă, facultate și specificul disciplinei de curs predată.

În acest context, **citatul** ales spre motivare a dorit să surprindă capacitatea de a discerne la această vârstă a :

- binelui de rău;
- cinstei de necinste;
- onoarei de compromis;
- probității profesionale de înșelătorie,

astfel încât conștientizarea deontologiei profesionale și a eticii, să primeze în actul de formare al studentului ca viitor medic:

- integru;
- responsabil;
- onest;

și conștient de responsabilitatea morală și profesională pe care e necesar a le avea datorită ... **harului** și pornind de la el.

Harul, identificat de la aceeași sursă DEX (2009) face trimitere la :

- ajutor spiritual;
- grație divină acordată omului;
- slavă;
- aptitudine;
- însușire;
- calitate;
- dispoziție naturală care face pe cineva sau ceva vrednic de admirație, plăcut

astfel încât, citatul în cauză va surprinde modalitatea prin care studentul medicinist:

a) -se identifică și se regăsește ca motivație, stabilind că are har;

b) –definește calitățile uni medic cât și „instituția"medicinii

c) – se raportează la dualitatea Dumnezeu – har versus har- Dumnezeu

regăsind în cele evaluate, amprenta inocenței și înțelepciunii ce pășește dintr-o adolescență „aglomerată" de informații, spre o percepție a propriului EU existent, descoperit sau în...căutare.

De ce un asemenea citat ? Întrebarea își va găsi cu siguranță în exprimările personalizate și responsabile a studentului medicinist anul II, vârsta „bate " de 20 de ani, răspunsul matur sau imatur, dar existent.

Citatul care incumbă valoarea de data aceasta, aparține cunoscutului medic pediatru Alexandru Pesamosca (tata Pesi) care, referitor la calitățile responsabile și iresponsabile a unui medic în orice situație s-ar afla acesta, spunea:

„Dumnezeu mi-a dat un har, iar acest har nu e de vânzare căci nu există bani cu care să poată fi plătit. Cei care iau bani, nu sunt doctori, iar cei care sunt doctori, nu iau bani. Fiecare are de ales. "

Am putea remarca faptul că vorbim de „liberul arbitru" ? S-ar putea, dar inocența și siguranța la vârsta de 20 de ani primează, de aceea vom exemplifica cu fragmente din interpretările/intervențiile studenților, fără a îndrăzni a le comenta păstrându-le astfel valoarea amprentei personale, pornind de la :

a)– Dumnezeu ne binecuvintează cu diverse lucruri, iar pe mine cu cea de a fi medic, ba chiar mai mult, mă și ajută și îmi scrie frumos povestea vieții. Personal îmi place să spun o vorbă: „ ce este de la Dumnezeu, n-are preș lumesc " , este sfânt, ceva care nu poate fi cuantificat prin cuvinte lumești. Îi sunt recunoscător pentru că încă îmi scrie povestea vieții mele, cu iubire necondiționată. (M.P).

- Consider că eu am primit acel har de la EL din câteva motive și anume : îmi place să ajut, dar nu pentru bani, ci pentru binele și fericirea celuilalt, apoi, Dumnezeu le-a luminat mințile părinților mei, să-mi aleagă numele de Cosmina care vine de la Sfinții doctori fără de arginți Cosma și Damian, iar Maria de la Sfânta Maică a lui Iisus, iar dacă EL a considerat că așa trebuie să fiu, eu îi mulțumesc, ajutând. (R.C.M.)

b)- Iubirea se manifestă în multe moduri, de la recunoștința cu care „te " privește în ochi un muribund, la un simplu „mă rog lui Dumnezeu să te aibă în paza SA cât timp eu nu sunt lângă tine ." (L.S.)

- Medicina înseamnă iubire față de toți cei în nevoie și față de orice mi se arată în cale. Suntem frânghia de care unii oameni se agață pentru o ultimă speranță. (P.T.)

- Actul medical nu trebuie condiționat de prezența unui plic cu bani strecurat prin „buzunarele largi" ale medicilor pentru că altfel nu mai ești demn să te numești doctor, ci devii un simplu casier care așteaptă să primească birul în schimbul vorbelor căci, harul este un dar și o poruncă de la Dumnezeu „în dar ți-am dat, în dar să dai. " (B.C.)

- Însă un doctor căruia Dumnezeu i-a dat harul de a trata oamenii, nu poate fi trecut cu vederea, nu poate fi „pierdut în mulțime " căci el tratează cu sufletul, mintea și mâinile. (A.G.)

- ...am găsit omul care avea **să-mi fie** medic, **nu** să fie medic și vrând să-l răsplătesc, mi-a spus: „eu sunt aici să-ți redau sănătatea și atât, în rest, Dumnezeu să mă aibă în pază” căci, domnul doctor avea cancer. (C.I.)

- ...căci mici fragmente din sufletul unui medic pleacă către cei care sunt ajutați, acest lucru fiind posibil din pura dorință de a face bine, neuitând ce rol important are Dumnezeu în acest tot parcurs, de fapt „Nihil Sine Deo” (B.R.)

- Dumnezeu lucrează prin oameni, iar să fii doctor, e un miracol. (J.E.)

- Ca medici avem datoria să facem pacientul să se simtă în siguranță și să-l protejăm, căci, Grădina Domnului e mare iar noi trebuie să fim cea mai frumoasă floare din gradina LUI, fără să uităm că EL e ...grădinarul.(A.P.)

- Meseria de doctor aș descri-o precum o corabie purtată pe valurile cunoașterii, speranței și curajului, înfruntând în calea ei, fiecare furtună tumultoasă a îndoielii, nesiguranței și incertitudinii. Așadar, harul primit de la Dumnezeu este doar un început al acestei călătorii, căci, precum afirma Khalil Glibran „atunci când acest talent unuia fuzionează cu serviciul adus celorlalți, noi exprimăm o stare de extaz spiritual, care este scopul suprem mai presus de orice. Și ce înseamnă să lucrezi prin iubire ? Înseamnă să țești haina cu firele extrase din propria ta inimă, conștient că cea care va purta haina, va fi iubita ta.” Cei care vor alege această cale a iubirii, demnității și corectitudinii, vor simți cu adevărat acest extaz spiritual, iar cei ce se vor lăsa conduși de orgolii și plăceri materiale, vor rămâne pe veci, captivi într-un abis lipsit de scăpare. (O.D.)

- Medicina a început în jurul bisericii, la fel ca și școlile. Primele spitale numite „Sanatorium ” au luat naștere la inițiativa Sfantului Vasile cel Mare care a studiat și medicina. Spiritul creștinesc ne îndeamnă să ne ajutăm aproapele nostru și, dacă ne stă în putere, să îl vindecăm de boli, practică începută însăși de Mântuitorul Iisus Hristos care a vindecat atâția bolnavi cerându-le doar, credința lor. (G.S.)

c) – După părerea mea, banii nu pot cumpăra totul, mai ales dragostea față de semenii tăi, sănătatea și iubirea față de meseria pe care o practici și de aceea, Sfinții doctori fără arginți, sunt exemplul perfect de iubire pură față de oameni. (C.G.)

- Dumnezeu ne este aproape la bine și la greu, indiferent de greșelile pe care le facem. EL lucrează prin oameni și ne arată prin fiecare anotimp, lucru mărunt, vietate necuvântătoare, iubirea pe care ne-o poartă. Dându-ne un har, EL speră să ne găsim calea și să facem cât mai mult bine, ajutând pe cei din jurul nostru. (M.D.)

- Credința și darul de a face bine nu trebuie să coste, căci un suflet sănătos ar trebui să fie suficient pentru un medic, iar unii uită că binele nu trebuie plătit.(C.D.)

- Vindecarea este unul dintre cele mai puternice daruri pe care le poate primi cineva de la Dumnezeu.(S.G.S.)

- După mine, fiecare om din lumea aceasta are un talant, un har, iar datoria noastră este să ne căutăm talantul, iar cine caută, îl găsește. (F.E.)

- Dumnezeu a pus în fiecare om cel puțin un talant, după vorba scripturii. Acești talanți nu pot fi schimbați, dați la alții sau cumpărați, deoarece sunt personalizați și doar cel care l-a primit, poate să îl folosească. Din punctul meu de vedere, și a fi medic este un talant. Dumnezeu a pus în medici acea mânî poleită cu iscusință, inimă fragedă atentă la suferință și minte ascuțită, gata să lupte cu necunoscutut în orice moment, iar a lua bani, nu intră în ...fișa postului. (H.S.)

- De fiecare dată, mă gândesc cu o oarecare frică la pilda talanților. Unuia i-a dat zece, altuia cinci și altuia unul iar de la fiecare Dumnezeu a așteptat în schimb pe măsura celor date lor. Dacă am primit înzestrări de la Dumnezeu, e un păcat să nu valorificăm prin muncă și dragoste față de frații noștri, deoarece nu vrem să fim numiți la sfârșitul tuturor celor făcute „slugi nevrednice”. Noi am primit și trebuie să dăruim fiecare din talantul nostru, iar orice am aștepta în schimb, e ca și cum am nesocoti darul care ne-a fost dat nouă. (T.M.)

- Doctorii de suflete vor avea în **inimă**, pacientul și puterea lui Dumnezeu, vindecându-l mai ales **emoțional** căci, **nimic** nu se compară cu un **medic cu/de suflete** ce îmbrățișează **adevărul** prin **harul** dat de Dumnezeu. **Niciodată** nu voi întoarce spatele puterii Domnului, fiind **mereu** alături de cel îndurerat în nevoi. (S.A.)

- În Vechiul Testament scrie : „Cinstește pe doctor pentru că pe el l-a făcut Domnul" iar în Noul Testament, Iisus zice celui vindecat de lepră: „Mergi și te arată preotului " subliniind faptul că preotul ar avea funcția de medic sau igienist în varietatea iudeică de atunci. Medicina este astfel o vocație divină la fel ca și preoția și implică o slujire de jertfă și o dedicare specială. Medicul trebuie să-l știe aproape pe samaritneanul milostiv ca lucrarea-i să-i fie binecuvântată de Dumnezeu. De asemenea în pateristica creștină, avem frumoase exemple de doctori fără de arginți, printre care Sfinții Cosma și Damian care vedeau în meseria lor, darul lui Dumnezeu, vindecând gratis, demonstrând că se poate îndeplini porunca: „În dar ați luat, în dar să împărțiți tămăduiri." (G.C.)

Sub auspiciile propriilor experiențe și întâlniri perceptive teologice, motivațiile pe textul citatului realizate de studenți, au demonstrat:

-trăiri afective;
- capacități de selecție;
- dialoguri pastorale;
- interpretări teologice;
- raportări la propria experiență de viață;
- premise de interpretare interdisciplinară;
- conduite, atitudini și comportamente medico- teologice,

astfel încât, **marca personală** primează în fața „clișeelor" care , spre marea surpriză, nu și-au găsit locul în conceptul motivațional a celor expuse.

Totodată, se remarcă faptul că folosirea citatului în cadrul cursului, reprezintă o modalitate de a da valoare prin exprimarea studentului, a tuturor elementelor ce- i caracterizează aspectele viitoarei sale cariere medicale din prisma etico- morală a „doctorilor fără arginți " .

De asemenea, interdisciplinaritatea folosită ca matrice a dezvoltării cognitive, face ca demersul medico- psiho- pastoral să primeze căci, la citatul avut, întorcându-ne la mesajul transmis, vom regăsi exprimări ca :

- Credința și darul /harul de a face bine nu trebuie să coste, căci un suflet sănătos e de ajuns și suficient pentru un medic, iar unii uită că binele nu trebuie plătit. (C.D.)
- Un medic adevărat trebuie să cunoască importanța acestui dar, să îl respecte, apere și pună în folosul binelui și vindecării căci, Dumnezeu lucrează prin oameni, iar doctorii trebuie să aibă grijă de harul lor. (M.I.)

Și la toată această pledoarie despre etica medicală și morala creștină având la bază mesajul personalizat al studentului medicinist, următorul citat poate fi **viitorul** înțeles a :

-menirii;
- harului;
- credinței;
- rostuirii;
-înțelepciunii;
- înțelegerii,
- acceptării

dar, mai ales, a smereniei căci : „Fără iubire și iertare, pacientul nu se poate vindeca ", Pașca M.D. (2019), pornind de la cauză și ajungând la efect, adică la „doctori fără de arginți".

BIBLIOGRAPHY

DEX (2009)
Pașca M.D. (2019) – Texte și ...pretexte, ed.Ardealul, Tg. Mureș
Pesamosca Alexandru